

Tussentijdse evaluatie samenwerking Regio Zwolle

visie Gedeputeerde Staten Flevoland

Inleiding

De provincie Flevoland participeert sinds 2022 in de samenwerking Regio Zwolle. Een samenwerkingsverband van vier provincies, tweeëntwintig gemeenten, ondernemers en onderwijsinstellingen.

Voor de werkzaamheden van de Regio Zwolle is de meerjarige agenda 2024 - 2028 leidend. Deze agenda is in 2023 vastgesteld door de 22 gemeenten van de Regio Zwolle. Van de provincies is geen instemming gevraagd. Wel hebben Provinciale Staten van Flevoland een aantal opvattingen kenbaar gemaakt en aan het college mee gegeven. Deze zijn ingebracht bij de Regio Zwolle.

Partijen hebben afgesproken om in 2025 de samenwerking te evalueren. Voor een aantal gemeenten geldt dat deze tussenevaluatie wordt gebruikt om hun financiële bijdrage aan de Regio Zwolle te heroverwegen.

De tussenevaluatie biedt ook gelegenheid om de uitvoering van de meerjarige agenda bij te sturen. Het gesprek hierover wordt gevoerd in het Algemeen Bestuur van de Regio Zwolle.

Er zijn twee documenten opgesteld voor deze tussentijdse evaluatie:

1. De **gateway review**, die gebaseerd is op interviews met stakeholders en een enquête onder de partners.
2. De **midterm review** waarin de Regio Zwolle inzichtelijk maakt welke resultaten er inmiddels zijn geboekt.

Aanvullend op deze twee documenten, die zijn opgesteld in opdracht van de Regio Zwolle, is deze notitie opgesteld. Hierin wordt vanuit Flevolands perspectief naar de samenwerking gekeken. Dit hebben wij gedaan in afstemming met de gemeenten Dronten, Urk en Noordoostpolder (DUN). Vertrekpunt voor onze eigen evaluatie zijn het besluit van Provinciale Staten om deel te nemen aan de samenwerking Regio Zwolle (2021) en de opvattingen van Provinciale Staten bij de meerjarige agenda 2024 - 2028 Regio Zwolle (2023).

Op basis van deze notitie hoort het college graag van Provinciale Staten of de samenwerking aan de verwachtingen voldoet en waar eventueel aanscherping nodig is.

Doel van de samenwerking Regio Zwolle

Eind 2021 hebben Provinciale Staten van Flevoland besloten toe te treden tot de samenwerking Regio Zwolle. Dit mede op verzoek van de gemeenten Dronten, Urk en Noordoostpolder, die al langer deel uitmaken van deze samenwerking.

Provinciale Staten hebben de volgende aandachtspunten mee gegeven:

- a. Intensiveer de samenwerking op belangrijke dossiers, zoals ruimte, economie en mobiliteit.
- b. Versterk de unieke positie van Flevoland tussen de Regio Zwolle en Metropoolregio Amsterdam.
- c. De bouw van 100.000+ woningen in Flevoland heeft impact op de Regio Zwolle, met name op de infrastructuur.
- d. Versterk elkaar door samen te werken en voorkom dubbelingen in werkzaamheden.

Om dit mogelijk te maken detachert de provincie Flevoland een medewerker bij het Regiobureau (0,6 fte) en stelt de provincie middelen beschikbaar voor de cofinanciering van projecten en programma's.

Eind 2024 is de bijdrage aan de Regio Zwolle voor de jaren 2025 en 2026 verhoogd. Daarmee is de bijdrage per inwoner nu gelijk aan de bijdrage aan de Metropoolregio Amsterdam (ca. € 1,60 per inwoner).

Meerjarige Agenda 2024 - 2028, Regio Zwolle

De concept 'meerjarige agenda 2024 - 2028, Regio Zwolle' is voorjaar 2023 besproken in Provinciale Staten. Daarbij hebben de Staten de volgende punten meegegeven:

- e. Zet de huidige (lichte) vorm van samenwerking voort.
- f. Werk met een duidelijke opdracht voor het Regiobureau.
- g. Verbeter de governance
- h. Voorkom overlap in werkzaamheden, richt je op complementariteit.
- i. Zorg voor een goed onderbouwde begroting en maakt de meerwaarde voor Flevoland duidelijk.
- j. Definieer een aantal relevante prestatie-indicatoren.
- k. Zorg voor gelijktijdigheid en gelijkwaardigheid bij de besluitvorming.

Ontwikkeling van de samenwerking in de Regio Zwolle

De samenwerking binnen de Regio Zwolle heeft zich de afgelopen twee jaar verder ontwikkeld. Hieronder lichten wij de belangrijkste ontwikkelingen er uit en relateren dit aan de aandachtspunten die vanuit onze Staten zijn meegegeven.

--> De samenwerking met de DUN-gemeenten is versterkt.

Binnen de Regio Zwolle trekken we samen met de gemeente Dronten, Urk en Noordoostpolder zoveel mogelijk gezamenlijk op, vanuit onze gezamenlijke belangen. Zowel ambtelijk als bestuurlijk stemmen wij op regelmatige basis onze inbreng af.

Er ligt een gezamenlijke propositie 'consider it DUN', waarin wij als Flevolandse partners aangeven welke bijdrage Flevoland aan de samenwerking kan leveren. Daarnaast vindt er regulier afstemming plaats met het Waterschap Zuiderzeeland, de gemeente Kampen en de drie andere betrokken provincies (Overijssel, Gelderland en Drenthe).

--> Door samen te werken, sta je sterker.

De Regio Zwolle is voor het rijk een belangrijke gesprekspartner. Niet voor niets is de Regio Zwolle door het rijk aangewezen als een NOVEX-gebied vanwege de grote opgaven, die provinciegrenzen overstijgen. Binnen het NOVEX-gebied zullen rijk en regio afspraken maken over de financiering van projecten, die de brede welvaart van de Regio versterken.

Daarnaast heeft de Regio Zwolle in het kader van de Regiodeal € 30 mln,- van het rijk ontvangen.

Ook is het gelukt grote infrastructurele projecten als de N50, N36, Kornwerderzand en de flessenhals op het spoor bij Meppel onder de aandacht van het rijk te brengen.

De Regio Zwolle wordt met enige regelmaat bezocht door bewindslieden van het rijk. Dit jaar kwam minister president Schoof naar de Regiodag op Urk en bezocht minister Tieman van Infrastructuur en Waterstaat Kampen, om geïnformeerd te worden over de problematiek van de N50.

--> Governance en organisatie Regiobureau behoeven verbetering.

Vanuit Flevoland vragen wij al langere tijd aandacht voor de governance en organisatie van het Regiobureau. Weliswaar zijn er op voorstel van Arie Slob verbeteringen in de governance doorgevoerd, maar er liggen ook nog een aantal open eindjes, die voor onduidelijkheid en irritatie zorgen.

De basis van de governance bestaat uit een Dagelijks Bestuur en een Algemeen Bestuur. Daarnaast is er een portefeuillehoudersoverleg Economie en een portefeuillehoudersoverleg Ruimte. In het kader van de NOVEX is er nog een rijk-regio Stuurgroep NOVEX Regio Zwolle. Hoe deze verschillende bestuurlijke overleggen zich tot elkaar verhouden, is lang niet altijd duidelijk.

Bestuurders van de provincie Flevoland hebben zitting in het Algemeen Bestuur en de Stuurgroep NOVEX Regio Zwolle.

Wij hebben geconstateerd dat het Regiobureau Zwolle de afgelopen twee jaar niet in staat is geweest, tijdig de gewenste producten te leveren. De vele personele wisselingen bij het Regiobureau zullen hier mede debet aan zijn geweest. Vooral de planning en control cyclus vraagt om verbetering. Daarnaast moet in onze ogen geïnvesteerd worden in de samenwerking met de partners op alle niveaus, van ambtelijk tot bestuurlijk.

Dit sluit aan bij de aanbeveling van de gateway review commissie om naast de secretaris directeur een stevige tweede persoon te plaatsen voor de interne bedrijfsvoering.

Op 1 november start de nieuwe secretaris-directeur die hiermee aan de slag kan.

--> *De positie van de deelregio's kan worden versterkt.*

Het blijft lastig om het Flevolandse verhaal, met de grote woningbouwopgave, de sterke innovatieclusters en het belang van goede verbindingen op de agenda van de Regio Zwolle te krijgen. Dit speelt ook in andere deelregio's.

Wij onderschrijven daarom de aanbeveling van de gateway review commissie om het DNA van de Regio Zwolle te beschrijven. In onze ogen bestaat dat uit meerdere sterke deelregio's, die samen met de stad Zwolle de Regio Zwolle zijn.

--> *Afstemming op het gebied van economie en arbeidsmarkt vraagt aandacht.*

In de Regio Zwolle zijn meerdere instanties actief op het gebied van ondernemersdienstverlening. In Overijssel/Regio Zwolle gaat het om Kennispoort, in Drenthe om "Ik ben Drents ondernemer" en in Flevoland zijn eerstelijns ondersteuningsinstrumenten belegd bij Horizon Flevoland, te weten het "MKB-Schakelteam" en accountmanagement. Deels overlappen de werkgebieden elkaar. Ondernemers kunnen daardoor te maken krijgen met verschillende aanbieders. Dat hoeft geen probleem te zijn als dit aanbod goed op elkaar is afgestemd. In het verleden liepen de aanbieders elkaar geregeld voor de voeten. Hoewel er nog steeds verbetering mogelijk is in de samenwerking, is de afgelopen tijd flink ingezet op de samenwerking tussen de partijen in de regio Zwolle. Vanuit Flevoland wordt hier zo nodig vanuit de kpi's met Horizon op gestuurd.

De Flevolandse DUN-gemeenten participeren nu in de arbeidsmarktregio Zwolle. Wellicht dat dit in de toekomst gaat veranderen. Het gesprek hierover wordt binnen de gemeenten en gemeenteraden gevoerd.

Conclusies en aanbevelingen voor het vervolg

In algemene zin concludeert het college dat de samenwerking nog weinig resultaten laat zien. Daarbij nemen wij in ogenschouw dat de samenwerking nog jong is en tijd nodig heeft om tot zichtbare resultaten te komen. We hebben er vertrouwen in dat de samenwerking in de komende jaren meer resultaat zal laten zien. Daar zullen we op aansturen. Aan het einde van de looptijd van deze meerjarige agenda (2027) kunnen we de meerwaarde van de samenwerking hierop opnieuw beoordelen.

Het college hecht belang aan het samen op trekken met de gemeenten Dronten, Urk en Noordoostpolder in deze samenwerking. Mochten deze gemeenten (op onderdelen) een terugtrekkende beweging laten zien, dan volgen wij hierin.

De uitkomsten van de midterm review en gateway review zijn besproken met de gemeenten Dronten, Urk en Noordoostpolder. In het gesprek is geconcludeerd dat alle negen aanbevelingen van de gateway review commissie waardevol zijn, waarvan er drie prioriteit behoeven:

1. De samenwerking in de Regio Zwolle heeft meerwaarde, maar het verhaal van de Regio vraagt om herziening. Beschouw de Regio Zwolle meer als een samenwerking van verschillende sterke deelregio's om Zwolle.
2. Verbeter de planning en controlcyclus. Stel tijdig een reële begroting op, werk met jaarplannen en verantwoord je activiteiten achteraf. Op deze manier kan beter inzichtelijk worden gemaakt, wat de samenwerking ons oplevert.
3. Zorg voor een transparant besluitvormingsproces, waarbij alle relevante partners zijn betrokken, zowel op bestuurlijk als op ambtelijk niveau.